Na osnovu člana 46. i 47. Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik RS“, br. 129/07, 83/14 - dr. zakon, 101/16 - dr. zakon i 47/18), člana 66. stav 1. tačka 1. Statuta grada Novog Pazara („Službeni list grada Novog Pazara“, broj 6/19) i člana 67. Poslovnika Gradskog veća grada Novog Pazara („Službeni list grada Novog Pazara“, broj 7/14 i 8/16), Gradsko veće grada Novog Pazara, na sednici održanoj 7. februara 2022. godine, donosi

ZAKLJUČAK

Gradsko veće grada Novog Pazara na sednici je razmatralo, utvrdilo i predlaže Skupštini grada Novog Pazara da usvoji:

Predlog Odluke o usvajanju Lokalnog akcionog plana zapošljavanja, za 2022. godinu.

GRADSKO VEĆE GRADA NOVOG PAZARA

Broj: 06-36/22-1
U Novom Pazaru, 7. februara 2022. godine

ZAMENIK PREDSEDNIKA VEĆA
Vladimir Marinković

PREDLOG

Na osnovu člana 41. stav 1. Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti („Sl. glasnik Republike Srbije“, br. 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017 i 113/2017 - dr. zakon) i člana 46. stav 1. tačka 76. Statuta grada Novog Pazara („Službeni list grada Novog Pazara“, broj. 6/19), Skupština grada Novog Pazara, na sednici održanoj _____. godine, donosi

LOKALNI AKCIONI PLAN ZAPOŠLJAVANJA GRADA NOVOG PAZARA ZA 2022. GODINU

UVOD

Lokalni akcioni plan zapošljavanja Grada Novog Pazara za 2022. godinu (u daljem tekstu: LAPZ) predstavlja osnovni dokument za sprovođenje aktivne politike zapošljavanja na teritoriji Grada Novog Pazara (u daljem tekstu: Grad), kojim se definišu ciljevi, prioriteti i utvrđuju programi i mere koji će se realizovati u 2022. godini, radi unapređenja zapošljavanja i smanjenja nezaposlenosti.Pravni osnov za donošenje LAPZ[1] je odredba člana 41.Stav 1.Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti (“Službeni glasnik RS”, broj br. 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017 i 113/2017 - dr. zakon) kojom je utvrđeno da nadležni organ lokalne samouprave može po pribavljenom mišljenju Lokalnog saveta za zapošljavanje usvojiti Lokalni akcioni plan zapošljavanja. Prilikom izrade Akcionog plana uzeti su u obzir strateški pravci, opšti cilj i pojedinačni ciljevi iz Strategije zapošljavanja u Republici Srbiji za period od 2021. do 2026. godine ("Službeni glasnik RS", br. 18/21 i 36/21-ispr.), kao i prioriteti i ciljevi iz Akcionog plana za period od 2021. do 2023. godine za sprovođenje Strategije zapošljavanja u Republici Srbiji za period od 2021. do 2026. godine.

Članom 60. Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti utvrđena je mogućnost da lokalna samouprava koja u okviru svog lokalnog akcionog plana zapošljavanja obezbeđuje više od polovine sredstava potrebnih za finansiranje određenog programa ili mera aktivnog programa zapošljavanja može podneti zahtev Ministarstvu za učešće u finansiranju predviđenih programa i mera.

Uslov za odobravanje sufinansiranja programa ili mera aktivne politike zapošljavanja je da lokalna samouprava ima:

- formiran Lokalni savet za zapošljavanje,
- donet Lokalni akcioni plan zapošljavanja(LAPZ),
- obezbeđeno više od polovine potrebnih sredstava za finansiranje određenog programa ili mera i
- usklađene programe i mere sa prioritetima i ciljevima lokalnog ekonomskog razvoja i lokalnog tržišta rada.

Akcioni plan sadrži sve elemente predviđene članom 39.Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti:

- makroekonomski okvir za otvaranje i primenu politike zapošljavanja,
- stanje i tokove na tržištu rada za narednu godinu,
-ciljevi i prioritete zapošljavanja,

[1]U skladu sa članom 60. Zakona, ukoliko je zahtev podnet od strane nerazvijene JLS, ministar nadležan za poslove zapošljavanja može odobriti učešće u finansiranju ui kada je obezbeđeno manje od polovine potrebnih sredstava.

-programei mere aktivne politike zapošljavanja za narednu godinu, sa odgovornostima za njihovo sprovođenje i potrebnim sredstvima,

- finansijski okvir za politiku zapošljavanja i izvore finansiranja,
- nosioce poslova realizacije Akcionog plana,

-kategorije teže zapošljivih lica koji imaju prioritet u uključivanju u mere aktivne politike zapošljavanja,

- indikatore uspešnosti realizacije programa i mera i
- druge elemente.

Ciljevi aktivne politike zapošljavanja u 2022.godini usmereni su na :

- povećanje zaposlenosti kroz otvaranje novih radnih mesta i podsticanje preduzetništva i samozapošljavanja, posebno podsticanje ženskog preduzetništva,
- povećanje zaposlenosti mladih,
- podsticanje zapošljavanja i socijalnog uključivanja teže zapošljivih lica,
- organizovanje i sprovođenje javnih radova u koje se prvenstveno uključuju lica iz teže zapošljivih kategorija,
- u cilju poštovanja principa rodne osetljivosti, podsticanje ženskog preduzetništva radi ekonomskog osnaživanja i profesionalnog osamostaljivanja žena,
- preuzimanje značajnije uloge od strane lokalne samouprave u narednom periodu za kreiranje i sprovođenje aktivnih mera zapošljavanja koje će uvažavati sve karakteristike i specifičnosti lokalnog okruženja,
- podršku i pomoć nezaposlenim licima u aktivnom traženju posla,
- podršku smanjenju neformalnog rada. U narednom periodu potrebno je povećati mere i aktivnosti za smanjenje obima neformalnog rada i takvu zaposlenost prevesti u legalne okvire,
- unapređenje socijalnog dijaloga i jačanje uloge socijalnih partnera u oblasti zapošljavanja i lokalnoj politici zapošljavanja,
- podršku ravnopravnosti polova i jednakih mogućnosti u pogledu zapošljavanja i zarada,
- borbu protiv diskriminacije posebno pogođenih grupa prilikom zapošljavanja.

Akcionim planom se utvrđuju prioriteti aktivne politike zapošljavanja za 2022.godinu i to su:

1. usklađivanje ponude i potražnje radne snage na tržištu rada,
2. sprovođenje stručnog usavršavanja i sticanja dodatnih znanja i veština u cilju dobijanja kvalifikovane radne snage,
3. otvaranje novih radnih mesta,
4. realizovanje programa stručnog osposobljavanja mladih koji prvi put zasnivaju radni odnos,
5. podsticanje zapošljavanja teže zapošljivih grupa nezaposlenih lica i ranjivih kategorija,
6. unapređenje socijalnog dijaloga na teritoriji grada.

Uspešno ostvarivanje LAPZ i predviđenih prioriteta i mera podrazumeva aktivno učešće i saradnju svih institucija i socijalnih partnera. Iz tog razloga u pripremi i izradi LAPZ, Odeljenje za lokalni ekonomski razvoj je koristilo podatke Plana održivog razvoja Grada Novog Pazara 2021-2030.godine, Nacionalne služba za zapošljavanje, Republičkog zavoda za statistiku, Agencije za privredne registre i druge relevantne institucije.

1.ANALIZA STANJA U LOKALNOJ ZAJEDNICI

1.1. Kratak opis

Novi Pazar se nalazi u jugozapadnom delu Srbije, na raskršću puteva za Crnu Goru, Bosnu i Hercegovinu, i Kosova i Metohije, između 20 i 21 stepena istočne geografske dužine i 43 i 44 stepena severne geografske širine. Udaljen je od Beograda 265 km. Najbliža železnica je u Raški, 18 km od Novog Pazara, dok se najbliži auto-put "Miloš Veliki" u blizini Kraljeva – Preljina, nalazi na udaljenosti od 133km. Novi Pazar je regionalni, kulturni, ekonomski i obrazovni centar Sandžaka, sa oko 120.000 stanovnika. To je multietički grad, specifičnog geografskog položaja i turbulentne istorije. Prostire se na površini od 742 km2.Okružen planinama Golijom i Rogoznom i obroncima Pešterske visoravni. Nadmorska visina grada na ušću reke Jošanice u Rašku iznosi 496 metara, a najviši vrh je Jankov kamen na planini Golija sa visinom od 1883m.

Sastoji se od 99 naselja, od kojih je jedno gradskog tipa. Sva naseljena mesta odgovaraju katastarskim opštinama. Grad je takođe organizovan u 26 mesnih zajednica, od kojih 6 pripadaju gradskom a 20 seoskom području.

Novi Pazar jeste grad mladih, kreativnih i odlično obrazovanih i organizovanih ljudi koji imaju amanet da kao ambasadori zajednice svojim znanjem i veštinama zajedno sa institucijama Republike Srbije i lokalnih vlasti aktivno doprinose stvaranju ambijenta za kvalitetan život u kojem će se gosti i domaći stanovnici osećati prijatno i bezbedno, i koji će uživati u blagodetima kulturnog, duhovnog i istorijskog nasleđa, neprestano doprinoseći razvoju reputacije i zanimljivog imidža grada na sledećim temeljnim principima: 1. Mir i bezbednost gostiju i domaćeg stanovništva i njihove imovine nema alternativu; 2. Konstantno razvijati raznovrsne podsticajne mere za ekonomsku vitalnost i samoodrživost pojedinaca i porodica stvaranjem novih radnih mesta konkurentnim obrazovanjem i profitabilnim zanimanjima; 3. Ravnomeran i pravedan razvoj svih mesnih zajednica stvarajući sve uslove potrebne za kvalitetan život, rad i opstanak porodica i gazdinstava, pre svega u ruralnim delovima grada poštujući blagodeti ekološke sredine; 4. Razvoj ambijenta turističke atraktivnosti i širokih konkurentnih obrazovnih mogućnosti neprestanim ulaganjem u turističku i obrazovnu infrastrukturu; 5. Podsticanje, promocija i nagrađivanje rodne zastupljenosti, socijalna zaštita i pomoć svima kojima je potrebna, volontiranja i društvene odgovornosti i kolektivno vlasništvo svih stanovnika da stvaraju odličan ambijent i okruženje budućim generacijama.

1.2. Osnovni demografski podaci

- ***Struktura stanovništva***

Prema popisu iz 2011. godine Novi Pazar je imao 100.410 stanovnika ili 2 do 3 puta više nego 1948. godine kada je u ovom gradu živelo 44.020 osoba. Od tog broja urbana populacija činila je samo trećinu, dok je ostatak živeo u ruralnom području. U narednim godinama broj stanovnika u Novom Pazaru je konstantno rastao. U period od 1971. do 2011. godine došlo je do povećanja populacije čak za 36.084 stanovnika, što predstavlja 56,1% povećanje od registrovanog broja stanovnika u 1971. godini. Novi Pazar je jedan od pet gradova u Srbiji čiji je broj stanovnika prema rezultatima poslednjeg popisa višestruko uvećan u odnosu na prvi popis koji je rađen posle Drugog svetskog rata, što potvrđuju podaci Republičkog zavoda za statistiku (RZS).

- ***Polna struktura stanovništva***

Prema polnoj strukturi, iako je gotovo uvek bio ujednačen br 1981. i 1991. godini muškarci su neznatno prednjačili. Popisom iz 2002. godine, više je registrovano ženskog (50,5%) od muškog stanovništva (49,5%). Slično je potvrđeno popisom iz 2011.godine.

Grafikon 1: Struktura stanovništva prema polu od 1971-2011. godine

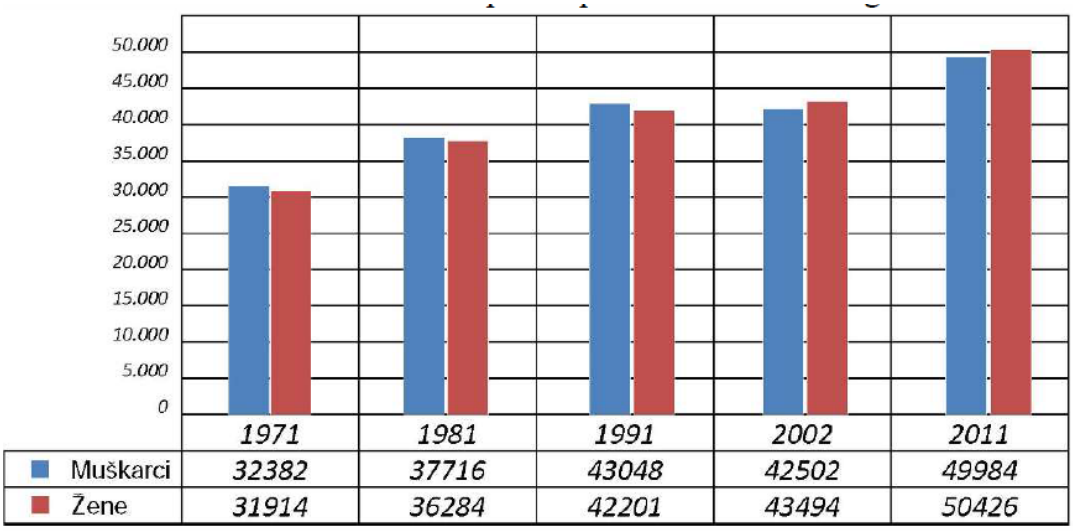

- ***Starosna struktura stanovništva***

Tabela br.1 Tabelarni prikaz starosne strukture stanovništva

Popis	1971	1981	1991	2002	2011
0-4	7.474	7.756	8.457	6.861	8.271
5-9	7.585	7.466	7.995	6.960	8.799
10-14	7.756	7.414	8.025	7.398	7.770
15-19	7.656	7.773	7.624	7.457	7.426
20-24	5.692	7.367	7.589	7.065	7.879
25-29	4.038	6.713	7.076	6.552	7.780
30-34	4.505	5.142	6.896	6.085	7.587
35-39	4.185	3.850	6.436	5.952	6.902
40-44	3.809	4.311	5.108	6.098	6.545
45-49	2.567	4.069	3.743	5.782	6.229
50-54	1.936	3.616	4.110	4.545	6.149
55-59	2.026	2.406	3.757	3.454	5.751
60-64	1.814	1.672	3.242	3.420	6.487
65-69	1.277	1.660	2.004	3.148	3.010
70-74	881	1.230	1.205	2.358	2.698
75 i više	841	1.215	886	1.914	3.167
nepoznato	284	330	1.101	947	-

1.3. **Obrazovna struktura stanovništva**

Kada posmatramo obrazovnu strukturu stanovništva koje je starije od 15 godina, vidimo da je najveći broj stanovnika završilo samo osnovnu i srednju školu, ali nije ni zanemarljiv podatak da je znatan broj stanovnika bez ikakvog obrazovanja, tj. bez ikakve školske spreme (8,8%) kao i 9,8% onih koji su pohađali, ali nisu završili osnovnu školu. Zanimljiv podatak je da među stanovništvom bez ikakvog obrazovanja, pa i bez osnovne škole, većinu čine žene, i to 71,4%.

Tabela br.2 Stanovništvo po obrazovnoj strukturi, starosti od 15 i više godina (popis 2011.god.)

Stanovništvo	Bez školske spreme	1-3 razreda osnovne škole	4-7 razreda osnovne škole	Osnovno obrazovanje	Srednje obrazovanje	Više obrazovanje	Visoko obrazovanje	Nepoznato
Muško	635	26	1.690	12.051	18.320	448	2.623	432
Žensko	2.111	432	3.344	13.915	15.263	898	2.382	498
Ukupno	2.746	458	5.034	25.966	33.583	1.346	5.005	930

Izvor: Publikacije,stat.gov.rs (2020.god.)

1.4. Analiza ekonomskog stanja

Privredna struktura Novog Pazara kreće se u pravcu dominantne uloge industrije (drvne industrije, tekstila, kožne obuće) i jako opadanje učešća poljoprivrede, uz pojačano učešće tercijarnih delatnosti i usluga i to u privatnom sektoru. Razvoj privatnog sektora dobija sve više na značaju tako da privatni kapital ulazi polako skoro u sve privredne delatnosti. Počev od 2000. godine dolazi do naglog razvoja privatnog sektora. Osniva se veliki broj privatnih preduzeća, preduzetničkih radnji, udruženja i agencija.

Još od samog osnivanja Novi Pazar predstavlja važan privredni i trgovinski centar, zbog svog položaja na tromeđi Crna Gora, Bosna, Srbija. Društveni proizvod po stanovniku u RSD u 2015.godini je iznosio 53.640,00 (Izvor:RZS za 2015.godinu). Prosečna neto zarada po zaposlenom za Novi Pazar (Izvor:RZS za 2018.godinu) iznosi 36.078,00 dok je prosečna zarada na nivou Srbije 47.575,00 dinara (Izvor:RZS za 2018.god.) što predstavlja oko 76 % u odnosu na RS.

Tabela br.3: Broj zaposlenih/nezaposlenih, zarade i bruto društveni proizvod u Novom Pazaru [2]

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Broj zaposlenih	19.636	20.530	19.721	19.770	20.951
Broj nezaposlenih	19.144	18.408	8.906	20.223	22.725
Prosečna neto zarada (u RSD)	34.192	35.891	37.440	41.302	45.475

Izvor : https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/# APR

[2] Poslednje ažurno stanje se odnosi na period od 01.01-30.06.2021. godine

2. Privreda

2.1. Instrumenti lokalnog ekonomskog razvoja

Privredna struktura se kreće u pravcu dominantne uloge industrije (tekstila, kožne obuće, drvne industrije) i jako opadanje učešća poljoprivrede uz pojačano učešće tercijarnih delatnosti i usluga i to u privatnom sektoru. Uvođenjem tržišnih principa privređivanja i svojinskim prestruktuiranjem, razvoj privatnog sektora dobija sve više na značaju tako da privatni kapital ulazi polako u sve privredne delatnosti.

Počev od 1990. godine dolazi do naglog razvoja privatnog sektora. Osniva se veliki broj privatnih preduzeća, radnji, agencija i slično. Ulaganjem u razvoj industrije i drugih oblasti postignuti su krupni rezultati na privrednom jačanju Grada Novog Pazara koji će kroz program održivog razvoja i stvaranje povoljne klime za investitore postići očekivane rezultate u privrednom razvoju. Razvoj privrede omogućio je brži porast zaposlenosti, ali istovremeno Novi Pazar ima 21219 mladih ispod 15 godina (popis 2011), a 53937 stanovnika od 15-60 godina (popis 2011.)

Novi Pazar odlikuje postojanje 5193 privredna subjekta, koja su najvećim delom mikro (88%) i malog (11,46%) karaktera. Prema strukturi privrednih subjekata gledano po sektorima delatnosti najveće procentualno učešće imaju trgovine na veliko i malo koja učestvuje sa 38,85% od ukupnog broja privrednih subjekata.

U Novom Pazaru je registrovano 1326 privrednih društava/preduzeća (Izvor:APR.). Relativno visoko učešće sektora trgovine, kako u stvaranju narodnog dohodka tako i u ukupnom broju malih i srednjih preduzeća, pre svega je posledica niskog nivoa ukupne privredne aktivnosti, a ne objektivnog rasta i modernizacije privredne strukture. Privatna preduzeća na teritoriji grada Novog Pazara su prosečne starosti 10-15 godina i sa jednostavnom organizacionom strukturom - vlasnik je ujedno i menadžer. Na osnovu analiza potreba fokus grupe najveći problemi u poslovanju su nedostatak stručne radne snage i menadžerskog kadra kao i komplikovane administrativne procedure za izvoz i uvoz robe. Najveći broj posluje na domaćem tržištu i ima oblik organizovanja DOO i OD. U Novom Pazaru ima oko 3475 preduzetnika, najviše u oblasti trgovine, što predstavlja nastavak tradicije trgovinskog centra.

Tabela br.4 :Broj privrednih društava

	2017	2018	2019	2020	2021
Aktivni	1246	1315	1134	1276	1326
Novoosnovanih	99	107	51	95	57
Brisanih /Ugašenih	40	36	19	63	7

Izvor : APR

Tabela br.5 :Broj preduzetnika

	2017	2018	2019	2020	2021
Aktivni	3413	3591	3650	3777	3867
Novoosnovanih	450	491	264	408	261
Brisanih /Ugašenih	291	314	204	312	171

Izvor: APR

U regionu ima preko 390 radnji i preduzeća koja se bave proizvodnjom odeće i drugih odevnih predmeta za decu i odrasle, a koja raspolažu modernom i savremenom opremom.

Takođe je zastupljena proizvodnja muške, ženske i dečje obuće, kao i proizvodnja tapaciranog nameštaja.

Iskazane su potrebe u pružanju nefinansijskih usluga: istraživanje i analiza tržišta, poslovno povezivanje i marketinška podrška za nove proizvode. Evidentna je potreba za institucionalnom podrškom u cilju formiranja različitih oblika udruživanja, razmene iskustava i zajedničkih nastupa na tržištu, imajući u vidu izvoznu orijentisanost većine preduzeća. Određene oblike podrške kao što su: izrada biznis planova i konsultacije opšteg tipa, mala i srednja preduzeća mogu dobiti od Agencija za ekonomski razvoj Sandžaka (SEDA), koja pruža kosultantsku podršku na teritorijama Novi Pazar, Sjenica i Tutin.

3. Poljoprivreda

Održiva poljoprivreda može biti vodeća privredna grana na teritoriji Novog Pazara zato što od ukupne površine teritorije od 74.200ha, poljoprivredno zemljište iznosi 36.270 ha (48,88%) od čega korišćeno poljoprivredno zemljište iznosi 19.951 ha (55%), a u ukupnoj teritoriji 26,88%. Po popisu iz 2011.godine na teritoriji Novog Pazara živi 100.410 stanovnika, od čega u gradskoj zoni živi 66.527 (66,26%) i na seoskom području 33.883 (33,74%). Ukupan broj poljoprivrednih gazdinstava je 5.044, broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava je 3.397. Prosečna veličina poseda (KPZ) po gazdinstvu je 3,95ha. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini na teritoriji Novog Pazara je 4.851,58ha, od čega se daje u zakup3.646,94ha isključivo fizičkim licima.

Do 2021.godine javnim nadmetanjem potpisano je 12 ugovora za zakup državnog zemljišta na period od 10 godina ukupne površine od 56,61ha.

Problemi sa kojima se susreću poljoprivrednici i otežavaju život na selu su: usitnjena poljoprivredna gazdinstva, većinom zastupljeno zemljište od V-VII bonitetne klase (pašnjaci i prirodne livade), depopulacija stanovništva, nedovoljna tehnološka opremljenost, slaba putna i ostala infrastruktura, zastarela mehanizacija, nedovoljna finansijska i organizaciona podrška, izražene klimatske promene koje zahtevaju ulaganje u zaštitu kultura kao i povećanje procenta osiguranja useva, a sve to doprinosi otežanom življenju ljudi na selu i opstanku malih porodičnih gazdinstava.

Jedan od osnovnih preduslova budućeg razvoja poljoprivrede na teritoriji grada Novog Pazara jeste detaljna analiza osnovnih resursa zemljišta, klime, vode, poljoprivrednih mašina, gazdinstava i radno sposobnog stanovništva na selu, odnosno formirati GIS (geografski informacioni sistem) za poljoprivredu, koji će arhivirati saznanja i omogućiti laku dostupnost informacija u vezi kvaliteta zemljišta, optimalnih tehnika đubrenja, kvaliteta voda, zaštite bilja, količina proizvedenih proizvoda na određenim površinama, a sve u cilju efikasnog i efektivnog korišćenja finansijskih sredstava i podsticaja kvalitetnih programa za vredne i angažovane poljoprivrednike. Dugoročno planiranje i informisanje javnosti i svih zainteresovanih strana o ciljevima tako definisane javne politike imaju svoje prednosti. Takav pristup u planiranju javnih politika čini poslovno okruženje predvidivijim i stabilnijim. Dostizanje većeg stepena predvidljivosti i stabilnosti povećava atraktivnost JLS kao destinacije za nova ulaganja, što za uzvrat povoljno utiče na održivi rast i razvoj cele zajednice.

4. Šumarstvo

Na teritoriji grada Novog Pazara šume se prostiru na 37.488,11 ha, što čini 51% ukupnih površina teritorije grada. Šume u državnom vlasništvu pokrivaju 10.706 hektara , a šume u privatnom vlasništvu 26.782,11 hektara. Pošumljeno u šumi je 1,45 ha četinarima, a izvan šume

21,58 ha četinarima. Posečena drvna zapremina ukupno u m3 lišćara 17.151, četinara 1.603 , od toga tehničko drvo u % lišćara 7 a četinara 55.

5. Turizam

Turizam je jedan od najvećih potencijala grada Novog Pazara. Neki od najvrednijih resursa grada, poput kulturno-istorijskog nasleđa, značajnih manifestacija i festivala i nadaleko čuvene gastronomije, nisu dovoljno iskorišćeni i uvaženi.

Novi Pazar ima izuzetno bogatu floru i faunu, obilje čiste vode, geotermalne i mineralne vode (Novopazarska i Rajčinovića banja, Slatinski i Deževski kiseljak). Takođe uz prirodne i ljudske resurse ima veliki broj kulturno-istorijskih spomenika i verskih objekata što sve predstavlja veliki potencijal za održivi razvoj-proizvodnja zdrave hrane i razvoj svih vidova turizma (banjskog, verskog, itd.).

6. Stanje na tržištu rada

Opšte karakteristike tržišta rada do 2022. godine ostaju nepromenjene u odnosu na prethodni period: neusaglašenost ponude i potražnje radne snage, visoka nezaposlenost, veliko učešće dugoročno nezaposlenih lica, nepovoljna starosna struktura nezaposlenih, visoka stopa nezaposlenih mladih, niska mobilnost radne snage, veliki broj nezaposlenih koji pripadaju teže zapošljivim kategorijama, kao i veliki broj angažovanih lica u sivoj ekonomiji.

6.1. Analiza tržišta rada

Ključni elementi politike zapošljavanja usmerene su ka rastu zapošljavanja kroz: podršku privatnom sektoru, samozapošljavanju, privlačenje stranih direktnih investicija, podršku unapređenju sistema obrazovanja. Takva politika treba da dovede do održivog povećanja zaposlenosti, posebno u privatnom sektoru, do otvaranja novih radnih mesta, do povećanja ulaganja u ljudski kapital i podsticanje socijalne inkluzije na tržištu rada, kao i do usklađivanja ponude i tražnje na tržištu rada.

Prioritet za zapošljavanje i uključivanje u mere aktivne politike zapošljavanja u 2022. godini će imati kategorije mladi visokoobrazovani kadrovi i teže zapošljiva lica kao što su osobe sa invaliditetom, samohrani roditelji, Romi, dugoročno nezaposlena lica, nezaposleni bez kvalifikacija i oni sa niskom kvalifikacijom, viškovi zaposlenih, lica mlađa od 30 godina kao i lica starija od 50 godina, žene žrtve porodičnog nasilja, korisnici materijalnog obezbeđenja.

Nacionalna služba za zapošljavanje je pravno lice, sa statusom organizacije za obavezno socijalno osiguranje koja obavlja poslove zapošljavanja, osiguranja za slučaj nezaposlenosti, ostvarivanje prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti i drugih prava u skladu sa zakonom kao i vođenje evidencije u oblasti zapošljavanja.

Nacionalna služba za zapošljavanje ima filijalu u Novom Pazaru, koja je moderan javni servis koji pruža usluge nezaposlenim licima i poslodavcima u Gradu. Zaposleni su potpuno osposobljeni za nove modele rada službe, a to se postiglo kroz više dodatnih obuka i treninga u oblasti rada sa klijentima. Većina zaposlenih poseduje visoku stručnu spremu.

6.2. Struktura nezaposlenih lica

Ukupan broj nezaposlenih lica na teritoriji grada Novog Pazara 23 006 a od tog broja je 12 265 žena.

Na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje se nalazi sa prvim stepenom ukupno 8 949 lica od čega su 4959 žene. Sa drugim stepenom je na evidenciji 725 lica od toga 255 čine žene, sa trećim stepenom na evidenciji se nalazi 4 422 lica od toga 1 982 su žene, sa četvrtim stepenom 7336 , od toga su 4 154 žene, sa petim stepenom ima 56 lica, od toga 16 čine žene, sa šestim stepenom ima 288 lica od čega su 157 žene. Sa sedmim stepenom, trenutno imamo na evidenciji 1.228 od toga 744 čine žene, i sa osmim stepenom ima dva lica.

Pregled nezaposlenih lica po godinama života izgleda ovako: 962 nezaposlena lica imaju od 15-19 godina života, 3 180 lica ima od 20-24 godina , 2.896 lica ima od 25-29 godina, 2.590 lica ima od 30-34 godina , 2.579 lica ima od 35-39 godina i 2.548 lica ima od 40-44 godina, 2.520 lica ima od 45-49 godina, 2.327 lica ima od 50-54 godina, 2.031 lica ima od 50-59 godina, 1.373 lica ima od 60-64 godina,

Na evidenciji nacionalne službe za zapošljavanje je 7.038 (3.729 žena) nezaposlenih lica do 30 godina života .

Tabela br.6. Nezaposlena lica po polu i godinama starosti

Nacionalna služba za zapošljavanje

NEZAPOSLENA LICA PO POLU I GODINAMA STAROSTI
U MESECU DECEMBRU 2021. GODINE
(stanje na dan 31.12.2021. godine)

Republika Srbija
Okrug: Raški
Opština: Novi Pazar

		Nezaposlena lica		Prosečna starost		Prethodno radno iskustvo				Osobe sa invaliditetom		Državljanstvo								Nacionalnost	
						Prvi put traže zaposlenje / bez radnog iskustva		Bili u radnom odnosu / radno angažovani				Republika Srbija		Izbeglice		Interno raseljena lica		Strani državljani		Romi	
		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
Godine starosti	15 - 19 godina	962	484	18,52	18,57	962	484	0	0	1	0	960	484	0	0	1	0	1	0	11	7
	20 - 24 godine	3.180	1.643	21,89	21,88	3.094	1.594	86	49	8	5	3.177	1.641	0	0	1	0	2	2	29	14
	25 - 29 godina	2.896	1.602	26,85	26,86	2.489	1.332	407	270	10	4	2.883	1.591	0	0	2	1	11	10	32	16
	30 - 34 godine	2.590	1.400	31,84	31,83	1.961	1.012	629	388	16	7	2.573	1.387	1	1	6	3	10	9	21	6
	35 - 39 godina	2.579	1.369	36,94	36,90	1.836	976	743	393	14	7	2.570	1.363	0	0	2	2	7	4	15	8
	40 - 44 godine	2.548	1.378	41,93	41,94	1.826	1.058	722	320	17	6	2.537	1.374	2	1	8	3	1	0	24	12
	45 - 49 godina	2.520	1.411	46,88	46,93	1.750	1.064	770	347	13	7	2.507	1.403	2	1	7	6	4	1	15	11
	50 - 54 godine	2.327	1.305	51,90	51,89	1.505	921	822	384	24	10	2.315	1.295	1	1	10	8	1	1	23	12
	55 - 59 godina	2.031	1.076	56,88	56,81	1.125	642	906	434	14	12	2.024	1.074	1	1	5	1	1	0	20	10
	60 - 64 godine	1.373	597	61,59	61,33	761	389	612	208	17	7	1.369	594	0	0	4	3	0	0	10	8
	65 i više godina																				
	UKUPNO	23.006	12.265	*38,63*	*38,52*	17.309	9.472	5.697	2.793	134	65	22.915	12.206	7	5	46	27	38	27	200	104

Tabela br.7. Nezaposlena lica po polu i stepenu stručne spreme

Nacionalna služba za zapošljavanje

NEZAPOSLENA LICA PO POLU I STEPENU STUČNE SPREME U MESECU DECEMBRU 2021. GODINE

(stanje na dan 31.12.2021. godine)

Republika Srbija
Okrug: Raški
Opština: Novi Pazar

		Nezaposlena lica		Prethodno radno iskustvo				Osobe sa invaliditetom		Državljanstvo								Nacionalnost	
				Prvi put traže zaposlenje / bez radnog iskustva		Bili u radnom odnosu / radno angažovani				Republika Srbija		Izbeglice		Interno raseljena lica		Strani državljani		Romi	
		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
UKUPNO		**23.006**	**12.265**	**17.309**	**9.472**	**5.697**	**2.793**	**134**	**65**	**22.915**	**12.206**	**7**	**5**	**46**	**27**	**38**	**27**	**200**	**104**
Stepen stručne spreme	**I**	8.949	4.959	6.987	4.008	1.962	951	40	18	8.898	4.922	4	3	24	16	23	18	198	102
	II	725	255	361	145	364	110	20	10	721	252	0	0	3	3	1	0	1	1
	III	4.422	1.982	2.782	1.294	1.640	688	35	16	4.410	1.976	2	1	8	4	2	1	1	1
	IV	7.336	4.154	5.965	3.320	1.371	834	30	16	7.322	4.148	1	1	10	4	3	1	0	0
	V	56	16	25	9	31	7	1	0	56	16	0	0	0	0	0	0	0	0
	VI-1	142	69	80	36	62	33	1	1	142	69	0	0	0	0	0	0	0	0
	VI-2	146	86	109	59	37	27	1	1	145	85	0	0	0	0	1	1	0	0
	VII-1	1.220	741	992	598	228	143	6	3	1.211	735	0	0	1	0	8	6	0	0
	VII-2	8	3	6	3	2	0	0	0	8	3	0	0	0	0	0	0	0	0
	VIII	2	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0

7. POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA U NOVOM PAZARU

Akcioni plan za period od 2021. do 2023. godine za sprovođenje Strategije zapošljavanja u Republici Srbiji za period od 2021. Do 2026. godine (u daljem tekstu:Akcioni plan) („Službeni glasnik RS",broj 30/21,u skladu sa odredbama Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti („Službeni glasnik RS",broj 36/09,88/10,38/15,113/17-br. zakona,113/17 i 49/21) utvrđuje ciljeve i prioritete politike zapošljavanja za period od 2021. Do 2023. godine, odnosno mere i aktivne politike zapošljavanja koje će se realizovati u 2022.godini.

Akcioni plan utvrđuje i kriterijume za učešće u finansiranju mera aktivne politike zapošljavanja (u daljem tekstu:APZ), predviđenih lokalnim planskim dokumentom u oblasti zapošljavanja, sredstvima iz republičkog budzeta.

Lokalni planski dokument u oblasti zapošljavanja mora biti u saglasnosti sa Akcionim planom, odnosno sa pokrajinskim planskim dokumentom u oblasti zapošljavanja.

Autonomna pokrajna odnosno jedinica lokalne samouprave koja u okviru pokrajinskog, odnosno lokalnog planskog dokumenta u oblasti zapošljavanja, obezbeđuje više od polovine sredstava potrebnih za finansiranje određene mere aktivne politike zapošljavanja može podneti zahtev za učešće u finansiranju te mere.

Izuzetno, ukoliko se radi o nerazvijenoj jedinici lokalne samouprave, ministar nadležan za poslove zapošljavanja u u skladu sa odredbama Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti („Službeni glasnik RS",broj 36/09,88/10,38/15,113/17-br. zakona,113/17 i 49/21),može odobriti učešće u finansiranju i kada je obezbeđeno manje od polovine potrebnih sredstava.

Ključni elementi politike zapošljavanja usmerene su ka rastu zapošljavanja kroz: podršku privatnom sektoru, samozapošljavanju, privlačenje stranih direktnih investicija, podršku unapređenju sistema obrazovanja. Takva politika treba da dovede do održivog povećanja zaposlenosti, posebno u privatnom sektoru, do otvaranja novih radnih mesta, do povećanja ulaganja u ljudski kapital i podsticanje socijalne inkluzije na tržištu rada, kao i do usklađivanja ponude i tražnje na tržištu rada.

Prioritet za zapošljavanje i uključivanje u mere aktivne politike zapošljavanja u 2022.godini će imati kategorije mladi visokoobrazovani kadrovi i teže zapošljiva lica kao što su osobe sa invaliditetom, samohrani roditelji, Romi, dugoročno nezaposlena lica, nezaposleni bez kvalifikacija i oni sa niskom kvalifikacijom, viškovi zaposlenih, lica mlađa od 30 godina kao i lica starija od 50 godina, žene žrtve porodičnog nasilja i korisnici materijalnog obezbeđenja.

Skupština grada Novog Pazara je na sednici održanoj 18.05.2021. godini donela Odluku o izboru predsednika, zamenika predsednika i članova Saveta za zapošljavanje koji će da priprema i prati stanje, obim i kretanje nezaposlenosti u gradu, on će se baviti koordinacijom i sprovođenjem aktivnih mera politike zapošljavanja, Savet će davati mišljenja i preporuke organima grada Novog Pazara u vezi sa donošenjem programa, organizovanjem javnih radova, dodatnim obrazovanjem i drugim pitanjima od interesa za zapošljavanje. Savet će koordinirati sa Nacionalnom službom za zapošljavanje, filijala Novi Pazar, koja je nosilac politike zapošljavanja na teritoriji grada, kao i sa nevladinim sektorom, sindikatima i poslodavcima a sve u cilju dugoročnijeg održivog povećanja zaposlenosti, odnosno smanjenja nezaposlenosti.

7.1.PROGRAM I MERE POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA

U skladu sa Akcionim planom, odobrava se učešće u finansiranju sledećih mera APZ:

7.1. SUBVENCIJA ZA SAMOZAPOŠLJAVANJE

Subvencija za samozapošljavanje (u daljem tekstu: subvencija) namenjena je nezaposlenima koji se vode na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje (u daljem tekstu: Nacionalna služba) i imaju završenu obuku za razvoj preduzetništva.

Subvencija se dodeljuje u jednokratnom iznosu od 300.000,00 dinara, odnosno 330.000,00 dinara za nezaposlene osobe sa invaliditetom, radi osnivanja radnje, zadruge ili drugog oblika preduzetništva, kao i osnivanja privrednog društva, ukoliko osnivač zasniva u njemu radni odnos.

Nezaposleni koji ostvari pravo na subvenciju u obavezi je da obavlja registrovanu delatnost i po tom osnovu izmiruje doprinose za obavezno socijalno osiguranje najmanje 12 meseci, počev od dana otpočinjanja obavljanja delatnosti.

Pravo na subvenciju može se ostvariti i udruživanjem više nezaposlenih, osnivanjem privrednog društva radi samozapošljavanja. Ukoliko se više nezaposlenih udruži, u skladu sa zakonom, svako lice pojedinačno podnosi zahtev za samozapošljavanje i ostvarivanje prava na subvenciju od 300.000,00 dinara, odnosno 330.000,00 dinara u slučaju kada su podnosioci zahteva osobe sa invaliditetom.

Za realizaciju ove mere sredstva su opredeljenja Odlukom o budžetu grada Novog Pazara za 2022.godinu u iznosu 3.000.000 dinara.

7.2. SUBVENCIJA ZA ZAPOŠLJAVANJE NEZAPOSLENIH LICA IZ KATEGORIJE TEŽE ZAPOŠLJIVIH

Subvencija za zapošljavanje nezaposlenih lica iz kategorije teže zapošljivih (u daljem tekstu: subvencija) odobrava se poslodavcima koji pripadaju privatnom sektoru, u jednokratnom iznosu, radi zapošljavanja nezaposlenih koji se vode na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje (u daljem tekstu: Nacionalna služba). Kategorije teže zapošljivih na koje se ova subvencija odnosi su:

- mladi do 30 godina starosti – bez završenog srednjeg obrazovanja, mladi u domskom smeštaju, hraniteljskim porodicama i starateljskim porodicama;
- stariji od 50 godina;
- Romi;
- osobe sa invaliditetom;
- radno sposobni korisnici novčane socijalne pomoći;
- nezaposleni koji se nalaze na evidenciji nezaposlenih duže od 12 meseci;
- žrtve porodičnog nasilja

Visina subvencije je određena stepenom razvijenosti jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: JLS) prema mestu rada lica, a u skladu sa važećom uredbom Vlade Republike Srbije, Grad Novi Pazaru u trećoj grupi JLS i iznosi:

- 225.000,00 dinara po licu, odnosno 270.000,00 dinara za osobe sainvaliditetom, radno sposobne korisnike novčane socijalne pomoći, mlade u domskom smeštaju, hraniteljskim porodicama i starateljskimporodicama i žrtve porodičnog nasilja

Za realizaciju ove mere sredstva su opredeljenja Odlukom o budžetu grada Novog Pazara za 2022.godinu u iznosu 3.000.000 dinara.

7.3. SUBVENCIONISANJE TROŠKOVA KAMATA NA KREDITE NAMENJENE RAZVOJU PRIVREDNIH SUBJEKATA NA TERITORIJI GRADA NOVOG PAZARA

Ova mera se odnosi na servisiranje troškova kamate na kredite namenjene preduzetnicima, mikro, malim i srednjim privrednim subjektima, registrovanim na teritoriji grada Novog Pazara. Cilj je podrška investicijama i podsticaj bržeg privrednog razvoja, jačanje konkurentnosti privrednih subjekata, povećanja obima proizvodnje, zaposlenosti i ukupnog privrednog rasta i razvoja preduzetništva na teritoriji grada Novog Pazara.

Pravo servisiranja troškova kamate na kredite za osnovna i trajna obrtna sredstva imaju privredni subjekti koji ispunjavaju sledeće uslove:

- da su registrovani za obavljanje privredne delatnosti na teritoriji grada Novog Pazara;
- da im je Ministarstvo privrede donelo Rešenje o prihvatanju zahteva za dodelu sredstava po Programima za razvoj preduzetništva;
- imaju zaključen Ugovor o kreditiranju sa poslovnom bankom/Fondom za razvoj po osnovu Rešenja Ministarstva privrede;
- da su izmirili dospele obaveze po osnovu javnih prihoda lokalne poreske uprave/odnosno potvrdu o izmirenim dospelim obavezama po sporazumu o reprogramu poreskog duga.

Maksimalni iznos kamate koja može biti servisiran po pojedinačnom zahtevu iznosi 500.000,00 dinara. Investiciono ulaganje po osnovu odobrenih kredita i bespovratnih sredstava se mora realizovati na teritoriji grada Novog Pazara.

Za realizaciju ove mere sredstva su opredeljenja Odlukom o budžetu grada Novog Pazara za 2022. godinu u iznosu 9.000.000,00 dinara.

Tabela br.8: Tabelarni pregled sredstava za realizaciju aktivnih mera politika zapošljavanja

Aktivna mera politike zapošljavanja	**Iznos po licu/privrednom subjektu**	**Broj lica/privrednih subjekata**	**Izvor finansiranja i %**	
			JLS	***RS***
Subvencija za samozapošljavanje	300.000	20	10	10
Subvencija zapošljavanja nezaposlenih lica iz kategorije teže zapošljivih lica	225.000	26	13	13
Subvencionisanje troškova kamata na kredite namenjene razvoju privrednih subjekata na teritoriji grada Novog Pazara	500.000	18	18	0
UKUPNO		**64**	**41**	**23**

7.4. SWOT ANALIZA

SNAGE	SLABOSTI
- Veliki broj mladih stručno osposobljenih - Postojanje strateških dokumenata usvojenih od strane Skupštine Grada - Postojanje Lokalnog saveta za zapošljavanje - Iskustvo u partnerskom pristupu rešavanju problema na lokalnom nivou - Postojanje obrazovnih institucija - Izdvojena sredstva iz budžeta Grada za stimulisanje zapošljavanja	- Nedostatak novih investicija - Neadekvatne veštine i kompetencije nezaposlenih lica - Obrazovne institucije produkuju kadrove neusklađene sa potrebama tržišta rada - Visok nivo udela žena u ukupnoj nezaposlenosti - Porast broja socijalno ugroženih i zlostavljanih lica - Loša saobraćajna infrastruktura - Udaljenost od autoputa
MOGUĆNOSTI	**PRETNJE**
- Republički fondovi za stimulisanje razvoja privrede - Pojednostavljenje procedura za započinjanje privatnog biznisa, - Razvoj veza sa dijasporom - Povlačenje sredstava iz EU fondova - Stipendiranje studenata prema definisanim potrebama preduzeća - Razvijanje dualnog obrazovanja u obrazovnim institucijama	- Slabljenje privredne aktivnosti-opasnost od nastanka novih tehnoloških viškova - Smanjenje broja radnih mesta - Odliv kadrova

8. FINANSIJSKI OKVIR POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA I IZVORI FINANSIRANJA

Za realizaciju mera aktivne politike zapošljavanja iz LAPZ planirana su sredstva Odlukom o budžetu grada Novog Pazara za 2022.godinu u ukupnom iznosu od 15.000.000,00 dinara.

Predlog rasporeda sredstava za realizaciju mera aktivne politike zapošljavanja Grada za 2022.godinu:

Mere aktivne politike zapošljavanja	Sredstva u RSD	Broj lica/ privrednih subjekata
1. Samozapošljavanje	3.000.000,00	10
2. Zapošljavanje iz kategorije teže zapošljivih lica	3.000.000,00	13
3. Subvencionisanje troškova kamata na kredite namenjene razvoju privrednih subjekata na teritoriji grada Novog Pazara	9.000.000,00	18
Ukupna sredstva,obuhvat lica i privrednih subjekata u 2022. godinu	**15.000.000,00**	**41**

9. NOSIOCI POSLOVA REALIZACIJE AKCIONOG PLANA

Mere predviđene u Akcionom planu realizovaće Odeljenje za finansije i Savet za zapošljavanje u saradnji sa Nacionalnom službom za zapošljavanje i ostalim ustanovama, organizacijama i udruženjima iz oblasti zapošljavanja, kao i socijalnim parametrima.

Odeljenje za finansije je u obavezi da o sprovođenju Akcionog plana dostavi izveštaj Skupštini grada po potrebi, a najmanje jedanput godišnje.

SKUPŠTINA GRADA NOVOG PAZARA

Broj: _____
U Novom Pazaru, _____. godine

PREDSEDNICA
Dr Anela Šemsović

Na osnovu člana 50. Statuta grada Novog Pazara („Službeni list grada Novog Pazara“ br. 6/19) i člana 75, 76. Stav 1. tačka 3. i člana 79. Poslovnika Skupštine grada Novog Pazara („Službeni list grada Novog Pazara“, broj 6/19), donosi

M I Š LJ E NJ E

Daje se **POZITIVNO MIŠLJENJE** na predlog Lokalnog akcionog plana zapošljavanja grada Novog Pazara za 2022. Godine.

Broj: 06-31/22
U Novom Pazaru,7. februara 2022. godine

PREDSEDNIK SAVETA
Mirzet Bojadžić